

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1914, under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕПЛАТИ:	
Three cents a copy		Подорожнє число три цента	
One year	\$ 7.00	Half price	\$ 3.50
Six months	\$ 3.75	Half price	\$ 3.75
Three months	\$ 2.00	Half price	\$ 2.00

Foreign and Jersey City Rates. One year \$10.00 Half price \$5.00 Six months \$5.00 Three months \$2.75

За кожен рік платити \$10.00. За кожен півроку платити \$5.00. За кожен квартал платити \$2.75. За оголошені редакцією не відповісти.

3 Класи належить вислати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order. Телефон "Свобода": 498 Montgomery, Тел. У. Н. Союз: 1838 Montgomery.

Address: "СВОБОДА", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

А УКРАЇНА?

Про що не згадується при обговоренні нових міжнародних комбінацій.

(Від спеціального кореспондента "Свободи").

Нові міжнародні угруповання та відносини, які мусять наступити наслідком закінчення франко-чеської угоди, як і в близькій майбутній наслідком закінчення "концепції д-ра Бенеша", виказують одну дивну прогностичну: **Про Україну ніхто згадує, ні сьогодні!**

Та бувають справи, про які мало говорять, а багато думають. Ми мали нагоду балакати з приводу наступальних змін в європейській політиці в одному добре поінформованому особі з чеських політичних кіл. Ми звернули увагу тої особи на дивне й не зрозуміле замовчування української проблеми при обговоренні нових міжнародних комбінацій. І ось що ми почули:

— Коли про Україну не згадується, то це не значить, що про неї забули. Українська проблема саме тепер, у зв'язку з перегрупуванням політичних сил в Європі, стає особливо актуальною.

Концепція д-ра Бенеша не є омовом його особистого фантазії, а наслідком підлого студіювання європейської дійсності. Це не також випадком, що д-р Бенеш саме тепер вступив з такою своєю концепцією, а не зробив того перед роком чи двома.

Європа стоїть тепер перед двома новими фактами. Першим з цих фактів є, що Польща не оправдала покладах на неї нації. Вона показала себе нездатною до внутрішньої консолідації, до державного будівництва й до відокремлення якоїсь частини від відокремленої частини.

Другим фактом є, що світський уряд, вибираючи між комуністичними засадами й далішнім існуванням, остаточно вирішив комунізму й всі свої сили поклав на те, щоб утриматися при владі. Голі сьогоднішні уступки піде цей уряд. Але він на них іде й буде йти. Наслідком цього переає бути актуальним і питання, коли цей уряд упаде.

На цих двох фактах збудував д-р Бенеш свою концепцію. Родя Польщі мусять зреїти на сході Європи до якоїсь частини іншої держави. І, по-друге, світський уряд мусять бути міжнародно визнаним.

Для виконання цієї подвійної ролі Чехословаччина намагається як найкраще. Але як би не проводили ліній "Париж — Прага — Москва", вона все йтиме через Україну. Географічно можна собі уявити таку кожну іншу, ліній, навіть трохи коротшу, а саме: Париж — Прага — Варшава — Москва. Але ця лінія не годиться з новою концепцією, а тому доводиться вибрати трохи довшу, а зате політично-вигіднішу ліній через Україну!

Отут і стає українська проблема актуальною. Фактично між Чехословаччиною та світською державою є лише один корисний! Східна Галичина. Поки не було нової концепції, по-ки на Польщу покладались і кість її частини. Чехословаччина не могла нічого сказати проти прилучення цієї території до Польщі. А тепер обставини міняються. Замість служити для Чехословаччини обороною проти більшовицького нападу, Східна Галичина в польських руках стає нім перешкодою до безпосереднього сполучення між Чехословаччиною та світською державою.

Решту ви розумієте... Складніше стоїть справа з совітською Україною. Формально вона є частиною російської федерації, і нам, чехам, не випадає втручатися у внутрішні справи. Але ми не маємо стегми за розвитком

З ЖИТТЯ МИКОЛИ ПЛЕХАНОВА

Микола Ленін, котрого дійсно імя було Володимир Іл'ич Ульянов, народився 24-ого жовтня, 1870, в Симбирську, в Московській губернії, в сім'ї сибірської родини. Батько його, Ілля Ульянов, був професором. Походив зі шляхетського роду, в якому була московська й татарська кров. Микола Володимирович Ульянов скінчив в Симбирській гімназії, в якій директором був Федір Керенський, батько Александра, котрого пізніше він усе життя вважав своїм другом. Коли Володимир Ульянов мав 17 літ, він бачив, як царська влада страждала на шибениці його брата за участь у змові проти життя царя. Більш триваючи з братом, він почав з ним боротьбу проти царської неволі.

За соціалістичну пропаганду прогнано його з університету в Казані. Відтак він перейшов на університет в Петербурзі, де у нього права й освіти ступень адвоката. Рівночасно і там він був соціалістичну пропаганду й написав розвідку на основі праць Маркса і е. "Розвиток капіталізму". Це праця викликала його ім'я, а коли її прочитав учитель соціалізму в Росії, Плеханов, він сказав, що цей молодий чоловік колись буде небезпечним. 25 літ пізніше Ленін вивинув, Плеханова з російського конгресу совітів.

За соціалістичну пропаганду узявши була Ульянова царська влада і вкінці заслала його в 1897 році в Сибір, де він розпочав свою діяльність в селі Минусинську. Там він багато читав і писав наукові праці.

В 1900 році він вийшов на волю і вніхав у Швейцарію, де видавав разом з Плехановим і Мартовим соціал-демократичну газету "Іскра" для пропаганди в Росії.

В 1903 році він розбив російську соціал-демократичну партію на дві частини — більшовицьку й меншовицьку, яка була під

проводом Плеханова. Так працював він у Швейцарії три роки, спокійно, аж до 1917 року. На його заробіток також не шкодило (бухуказом), яку там самий був вложив і продав.

Аж в 1917 році пошука про нього гололісний не тільки Росії але й всь світі. Тоді за беззастовного проголошення правління Керенського в Росії прислала в Петроград Леніна з його поличенням німецької військової коладою у спеціальних запалькованих вагонах, як арданісний Росії від Німеччини, які зі собою воявали. Там при допомозі грошей і гармат Ленін повалив Керенського і захопив владу над цією Росією у свої руки. Створивши диктатуру своїх приятелів і назвав її "диктатурою пролетаріату". Причому диктатури правив до квітня, 1922, коли дістав поранення паралічем, з якого вже не піднісся, поки не умер 21-ого жовтня у селі Горках під Москвою.

За свого панування, від 7-ого листопада, 1917, до 21-ого січня, 1924, приніс він повну руїну Росії, України, Білорусі, Кавказу і Сибіру.

Аж за царя його знаєнали, хотів з підмовою гляді на "дари" у простій шапці. Відзуюком сь невенати було кілька замків на його житті і кілька куклі, які він одержав за свого ілюмінатива, а які, як казуть, прислорили його смерті.

З ДНЯ.

Помер Ленін і ховають його з великими парадом, а кілька то мільонів людей простили за його життя революцію, навіть покховано без парадів!

Ленін зробив "соціалістичну републику" монархією, де він був царем без корони майже через 7 літ. А помер мизра в одній вулиці консерваторії і приходу соціалістичного пра-

вильства в мовархії англі-скаї.

"Він помер" на череві 19-літніх робітників "паровозів" неділі в Петрограді. Чи це не вище нової кровавої неділі в Росії?

У второк, 22 с. м., коли проголошено смерть Леніна, Москва була прикрашена червоною квіткою в димлячій червоній квітці. Коли ж приїхала виста-ка по смерті Леніна, її проно-ри усунуло з вивішених чорні, Чорні прапори сь знак анархис-ти. Чи це не вище, що по "комунізм" приле анархиз-

Кажуть, що Ленін вже вистав-ство не жив більше року, тільки його дух, який ще буде живий і по діній смерті його. Сь правда. Сь дух руїни.

Коли комісарі говорили на конгресі совітів про смерть Леніна, то конгрес по кожній згадці згадував про Леніна, а не тіхо плакав. Як прирчено конгрес голодувати на коман-ду комісарів, так вже він і плакав плаче на команду! Впро-чим, в Росії сь роблено на ко-манду навіть революцію, навіть думати там вільно лише на команду.

По смерті Леніна дозволено всім вільно оглядати його тіло. Але по смерті навіть Ту-ханкама вільно оглядати, а за життя то комісарі зазна-ли за життя значимий людям не видати.

На землі тисячі людей буд-уть оглядати тіло Леніна, а на комуністичній владі до його часу мільони духів, що виста-ли їх тут передчасно комісарі при допомозі карабінів і го-лоду.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО САМІ І ЗАПИСУЙТЕ СВОЇ ДІТІ ДО УКР. НАР. СОЮЗІ!

ЛЕНІН.

Помір найбільший руйніник, відколи історія знає руйніників. Ані татарські, ані турецькі, ані гунські вожді не встигли доклати такого знищення, якого доконав за кілька літ вла-сти Микола Ленін, в Росії, на Україні, на Білорусі, на Кавказі і на Сибірі.

При допомозі гармат проголосив він владу комуністичної партії на тих землях від 7-ого листопада, 1917. Застав він їх пребогатили, в доброту і в повному ході економічного роз-витку. Бракувало тільки народова земля і воли. Ленін викорис-тавав хвилю, що армія на фронті була недоволеною, і тої на-рда не міг відклати реформи, повалив безсильне правління сто-рожа, який одне одиноким живим ілі як людина. Свободо-любів одиноким, навіть комуністам. Дішало до того, що в Росії мали свободу лише комісари, які за царської влади були царськими опричниками.

Комуністична влада" Ленін зчинила хліборобської про-мисл, зчинила промисл углеви, залізний, нафтовий, цукровий і всякий інший. Зчинила залізницю, торгівлю, школи, ви-двинутість. Міста переміняла в шпиталі, де бляуки як ті-ни голодні й обдерті люди, без роботи, без хліба, без одягу, без теплоти хат.

Нічого не будовано, а те, що сталося, розпалося і ни-діло.

Все те діалося за починком цариних "теорій" Леніна, які-ни він обіщав шасте принести людству.

Росія, Україна, Білорусь, Кавказ; Сибір осталися із жебра-чими торбами задики Леніну. Вони тепер просять о хліб і приймають навіть від найменшої країни, що колись не варта була бути губернією в Росії.

Чи мав який край колинебудь такого великого руйніника як Ленін?

Не мав. Тому учинили найбільшого руйніника менші руї-ники, як Каменев, Зиновєв і Сталін, зі свого голоду мають ра-цію, коли накликають світ щоб жадував за Леніном і сумував по ньому. Але народи Росії, України, Білорусі, Кавказу, Сибіру, як жаляють, то тільки тому, що Ленін оставив ще тут Каме-нева, Троцького, Зиновєва, Сталіна, Стеклова і ін. подібних.

ДОКІНЧИМ ГІДНО КОЛЯДУ НА РІДНУ ШКОЛУ.

Коли наближається свято Христового Різдва та Нового Року, Об'єднання Українських Організацій в Америці про-голосило бідно коляду на шлі піддержання приватних шкіл в старому краю.

Доносьте нам, що багатові громад поспішаю за своїм за-кликом та що в декотрих з них зборили справді поважніші суми на велику шлі-народного шкільництва під польською коринтою.

Тепер приходить виста зі старого краю, що у Львові від-булися збори Українського Педагогічного Товариства і на ньому зібрані члени оподаткували себе на шлі народного шкільництва. Податок вносить на місце від душі тільки, що коштує одне яйце.

Отсе оподаткування збірної успішності повинно бути закликом до нас, будь що будь найбільшій часті українсько-го народа, щоб ми чим скорше рончили збірні на Рідну Школу та вислали їх, не гаючи часу.

ЧУЖИЦІ ДОПУСТИМ ПОНАД КВТУ.

Питання, хто має право приїхати до Злучених Держав, коли законна приписана квота його краю уже вичерпана, мало розяснене, як сь видно з численних запитів у сія справ. Тому шлі пригадати відповідні постанови закону.

На основі обов'язкового тепер закону, до Злучених Держав маємо право доступу однак квоти його країни: 1) Українці чужих урядів, їх родини, служби і робітників. 2) Чужинці, що переїжджають через Злучені Держави. 3) Чужинці, що відвідують Злучені Держави як туристи або прибувають сюди тимчасово для розвідки; їх право побу-то обмежене до 6 місяців. 4) Чужинці поимне 18 літ життя, котрі мають тут родичів, які є американськими громадянами. 5) Чужинці, заняті в характері домашньої служби, себто такі, що справді заняті як домашня прислуга або в Злучених Держави або в якось чужому краю при родині або особі, що їде до Злучених Держав, маючи на сь право. 6) Чужинці, що є по звичаю артистами, артистками, шпін-тальними доглядачками, співаками, проповідниками або свя-щенниками якоїнебудь релігії, професори колегії або семіна-рії або належать до якоїнебудь організованої вченої про-фесії — та їх тільки й діти поимне 16 літ життя. 7) Чужинці, стільки облі в Злучених Держави, першочі з тимчасового побуту поза границями краю, разом з їхніми ді-тями поимне 16 літ життя.

З ОБ'ЄДНАННЯ.

(КОМУНІКАТ К. 2.)

Екзектува Об'єднання відбула місячне засідання дня 17. січня с. р.

І. По обговоренні політичного положення в старім краю, ськостовано на підставі достовірних інформацій, що консолідаційні змагання в краю поступують вперед так, що можемо надіятися, що виведуть повстання на всіх західно-українських землях одне національно-державний фронт.

Попри потрібні краю стверджено конечність ратування української еміграції, яка не маючи можистости вернути до краю збільшилася в того рога катастрофальним положенням, що була-вально приймає за голоду.

ІІ. Щоби наклонити американське громадянство до більш-шктивності в допомозі краєви ршеню: а) урядити з рамені Об'єднання широз ряд від і відітати по всіх західних американській землі на салудний темі:

- 1) Повстання, боротьба і устрій Західно-Української Народної Республіки і причини її упадку.
- 2) Політичний наїзд на рішз землю: а) політичні процеси, розстріли, тортури, карні експедіції; б) колонізація і економічне знищення українського народу; в) сороти, імміграція, виступи і т. д.; г) українська школа в ярії.
- 3) Мобілізація політичне положення. Польща над пропосто.
- 4) Політичні партії в краю.
- 5) Що діється на Волині, Холмщині, Поліссі і Підляшчч.
- 6) Положення, настрій духа українських селян, робітників і інтелігенції. Шляхи в революційній боротьбі.
- 7) Самооборона українського народу в боротьбі з ворогами. Як треба рвати боротьбу з ворогами о власних силах?
- 8) Борьба за Землю і Волю.

б) відістися ще раз до Про. Головних Запомогових Організацій в Америці з проською о моральній і матеріальній допомозі Об'єднанню краю. старому краєви. В зв'язку з тим рішено просити старокраєвих делегатів, щоби з рамені Об'єднання ставлялися порушувати ту справу на сепіричних засіданнях У. Н. Союзі і Провідництва. Крім того поручено інтерв'ювати в тій справі: п. Т. Гришєвца в "У. Н. Союзі", п. Шогіновича в "Провідництві", п. В. Шабатурі в "Народній Помочі", а о. Гур'янішчєва в "Згоді Брацтва".

ІІІ. З тих приватних і ділових писем які наслідні в місяці жовтня до Об'єднання, а з яких відіє радість старого краю, що в чеських захальотках національного розвитку тут заміром змудило же удержати Об'єднання як всеукраїнська об'єднувана організація, планісимо:

- а) Письмо на міжнародній Андрія Шенітського й Львова.
- б) Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові.
- в) Українського Педагогічного Товариства у Львові.
- г) Української Краєвої Студентської Ради у Львові.
- д) Західно-Української Еміграції в Чехословаччині.

Крім того одержало "Об'єднання" від нашої стрільби в українсько-військовій таборі в Жуєфіві на Чехословаччині величавою з сльдінами з життя-буття нашої рації, з написан: "Славному Об'єднанню українських Організацій в Америці, "Самопоміч" і "Куль.Провісній Кружок" в Лозево-ві в доказ діяльності, любові і на спомин тяжких з творчих хвилю — ськлячачими решток нашої героїської Української Галицької Армії".

ІV. Принято відіма писемо ексектуки "Січової Організації" з дня 9-го січня с. р. в яким вона заявляє, що не виступає і не думає виступати проти Об'єднання, додаючи, що від-носини Січі до Об'єднання будуть могли бути змінені тільки на підставі рішення загальної Січового З'їзду, який має не забаром відітисся.

V) В справі допомоги науковим видавництвам українсько-го вільного Університету в Празі рішено видати особну відозву.

VI) Поручено з Європи рішзну матеріального забезпе-чення тих осіб, що відіграли визначну ролу в наших визволь-них змаганнях, узяно за дуже певну. За таку особу узяно в першу чергу Ірєйдеанта Др. Евгєна Петрушевича згідно з волею Другого Всеукраїн. Конгресу. Його матеріальне забезпе-чення не тільки як поклад шістьдесяти тисяч осіб, але як першого від 600 осіб українського Провідництва, являється моральним обов'язком всіх українців, особливо на Амери-канці, бо ми сьогодні є однією з України, що ще маємо які такі матеріальні засоби.

Рішено рушити на вічх і в пресі справу тимчасової допо-моги тім емігрантам, що не можуть з політичних зглядів вер-нутися до краю зга. яких Ляхи до краю не пускають. Супроти неї, що люди ці брали активну участь в визвольних змаган-нях, та що осявають тепер без всяких средств до життя та не можуть дістатися хвилюю і на Велику Україну ні знають яку-небудь духову чи фізичну працю на еміграції, ратунок від голодової смерті з боку Америки конечний.

Це вже не політична справа, а чисто людська. Тому осясе дорогою визнаємо рішзнок кожного, хто зі рідки читав, щоби кинути свою ленту на ту шлі, або хоч запалити народний по-даток, з якого, як щоби він був нам чим в десятій частині пла-чення, можна би вратувати голодних і в краю і на еміграції, а надто ще і весті, діяльну, активну боротьбу.

VII) Справу великодушного дару для Наукового Товариства ім. Шевченка поручено п. Гришєвцеві порушити в У. Н. Союзі, а п. Шогіновича в "Провідництві".

VIII) З огляду на дуже скрутне матеріальне положення краю порішено вислати ось гоітків і розділити їх як салую:

План. Школа	\$500	Зах. Укр. Комітет у Празі	\$50
Борисов Фонд	\$450	Для уплати на Кубі	\$50
Вільний Університет у Львові	\$100	"Самопоміч" в Лозево	\$5
Загромаджені Пропаганда	\$100	"Провісник" у Львові	\$5
Сороти	\$75	Науков. Тов. ім. Шевченка у Львові	\$5
Іммігранти	\$50	Разом	\$1550

IX) Відносини протестів, надісланих до Об'єднання в справі відозви: "Основи Національної Політики" рішено: а) уповасити п. Гришєва, щоби при їх змісті повідомив на рішзнім засіданні Головної Управи У. Н. Союзі.

б) виснажити отсюдо дорогою сьмь миль в приводині повн-цеї відозви, яка в нічч не внясно сьмь миль в приводині повн-цеї відозви, а випаки тільки його укладання, а наріз демораліза-ція, а надто розбізна акція допомоги Рідному Краєви в ті часі коли край її найбільше потребує.

Х) Ськостовано відіздз а правдою, що в теперішніх ча-сі одіюче Об'єднання. Пільгави систематично як буюв орга-нізацію так і інші потреби старого краю. Пільгави рішзнок, що потреби краю через лядський гнет зросли, а американська жертвенність змалла. Щоби ту посядуку підістися рішзну звер-нутися до загалу і редакцій укр. органів з проською іпоруш-вати приїждю, в пресі і на вічх, з одної сторони справу по-ширення допомоги старому краєви, а з другої акцій і госпо-дарку Об'єднання.

Об'єднання оголошує з кішеч кожного місяця точний ра-хунокний звіт, з якого кождий може наглядно переконатися, куди їде народний гроші; слькі зібрано, слькіки вклато, а слькіки вклато до краю. Думамо, що і найбільш незорвич-ний не знаходить себе причини до закидів в тій справі А якщо вони є, є, просямо всі, кому дорога народна справа, планіс-ти їх приїждю, а Управа буде уважно прислухатися до ко-ждого голосу і по можістости примірюватися до него.

ЗА ОБ'ЄДНАННЯ УКР. ОРГАНІЗАЦІЙ В АМЕРИЦІ:
О. В. Шенітський, президент.
Д. Шогінович, секретар.

